

Folkeoplysningen plads til alle?

Etiske overvejelser om
voksenundervisning og
supplerende grundtilskud

Plads til alle?

Formålet med det supplerende grundtilskud er netop at sikre, at aftenskolen er åben for og har plads til deltagere, der er handicappede ift. undervisningen i et konkret emne.

- Så ja, der er plads til alle, men for nogle er pladsen mere trang, end den er for andre!
- Der er behov for en "ny" opmærksomhed, både fra skolerne og fra kommunerne!

Formålet i § 7

Formålet med den folkeoplysende voksenundervisning er at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab og med udgangspunkt i undervisningen at øge deltageres almene og faglige indsigt og færdigheder.

Sigtet er at **styrke den enkeltes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet.**

Status og virkelighed

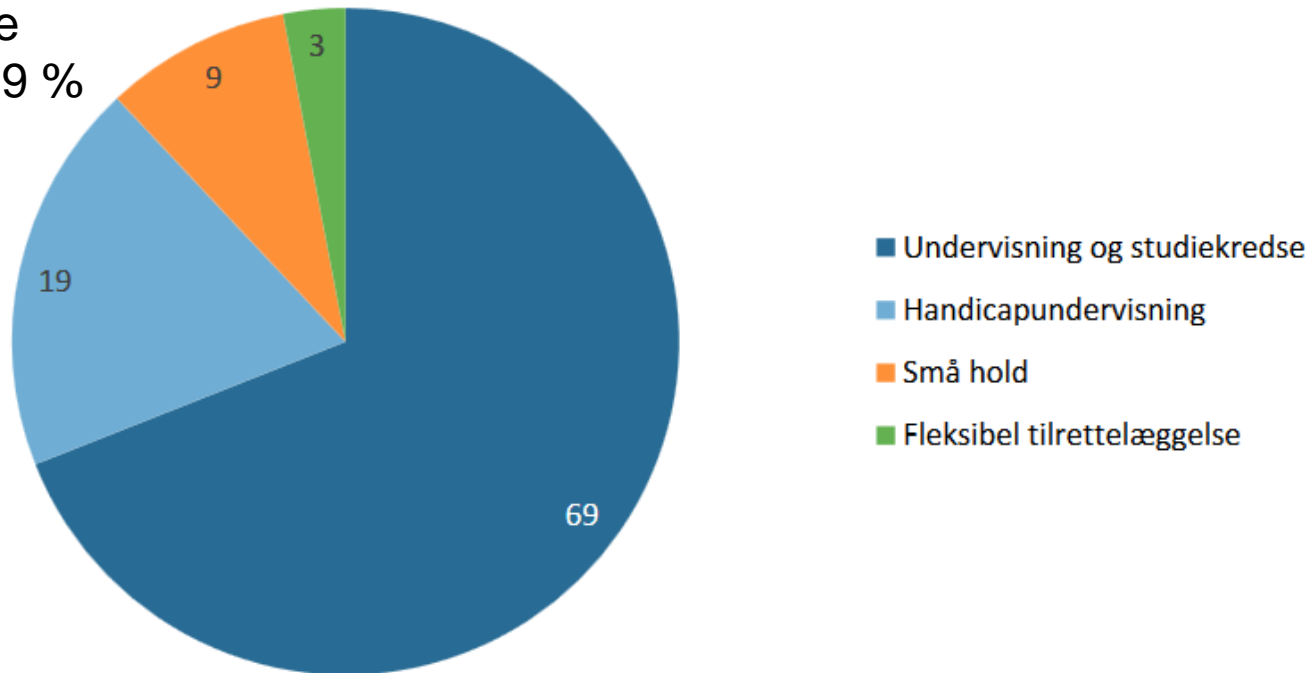
- Handicapområdet er under pres på grund af trækket på rammen...
 - Kommuner, aftenskoler og landsorganisationer oplever, at handicapundervisningens andel af rammen er problematisk.
- Løsningerne bliver og vil blive fundet, og hvis ikke "branchen" sætter dagsordenen, vil dagsordenen blive sat af andre!

Status og virkelighed

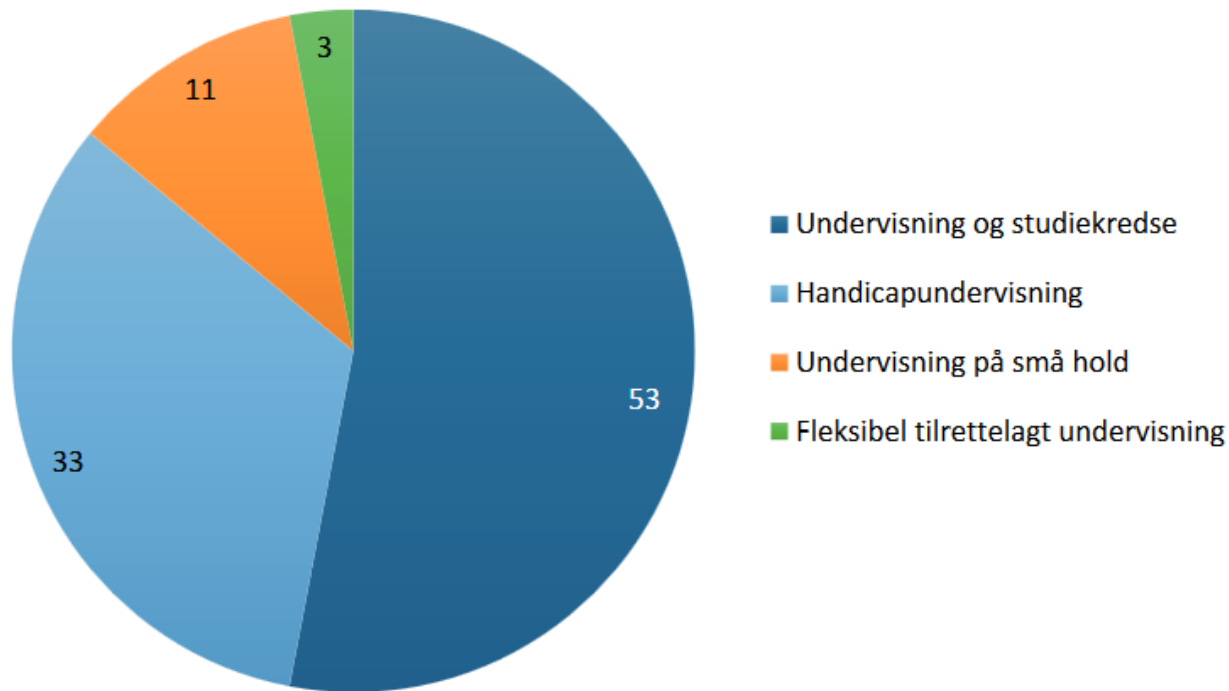
Figur 6: Deltagere fordelt på tilrettelæggelsesformer – andel i pct.

I 1995 udgjorde handicappede 9 % af deltagerne i aftenskolen.

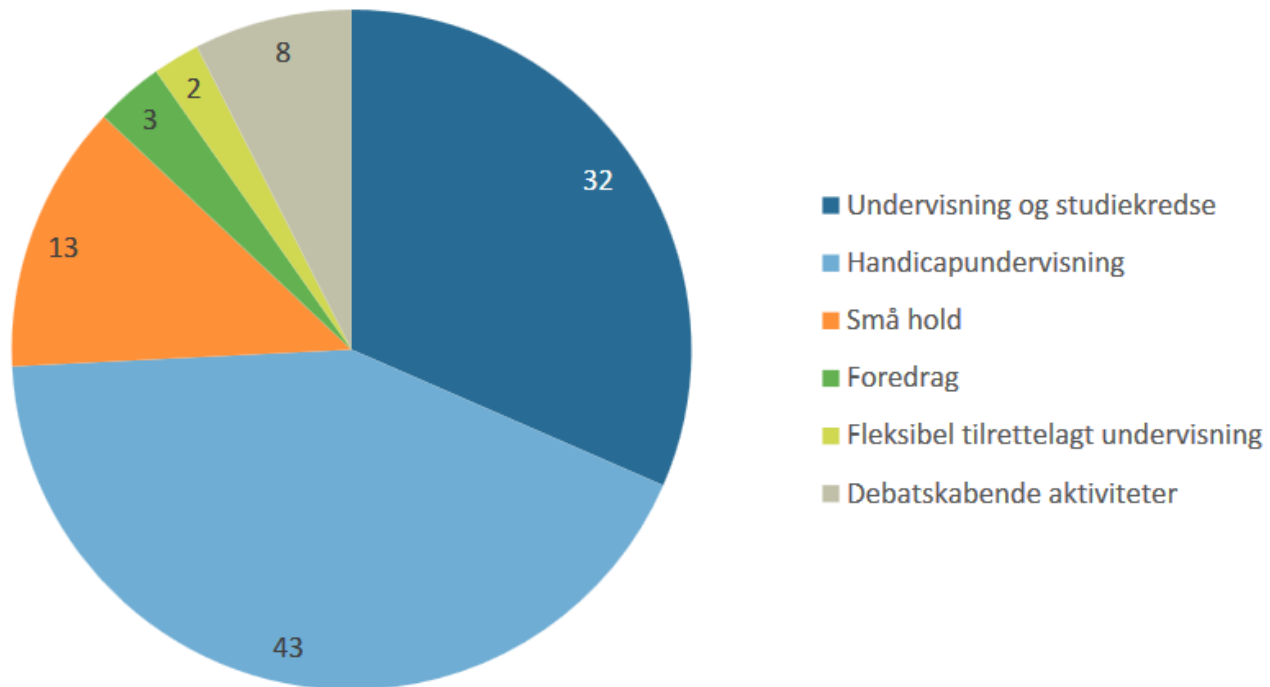
Status og virkelighed

Figur 5: Undervisningstimer fordelt på tilrettelæggelsesformer (andel i pct.)

Status og virkelighed

Figur 12: Tilskuddets fordeling på tilrettelæggelsesformer

To hovedudfordringer

- Aftenskolerne løfter massivt ift. folkesundheden – men behovet/efterspørgslen er af gigantiske dimensioner. Det skaber en afgrundsdyb kløft mellem, hvad aftenskolerne kan og de kommunale rammer, der afsættes!
- Hvornår er man handicappet ift. undervisningen i et konkret emne? Hvor meget eller hvor lidt skal der til?

Definition af handicap

Der er tale om et handicap, hvis: "...der er en fysisk, psykisk eller intellektuel funktionsnedsættelse, som afføder et kompensationsbehov for, at den pågældende kan fungere på lige fod med andre borgere i en tilsvarende livssituation."

- Handicappet opstår derfor først i mødet med omgivelserne.

Etiknotatet

- Udarbejdet af de fem landsorganisationer.
- Skitserer udfordringer og kommer med anbefalinger til aftenskolerne.
- Etiknotatet er det fælles afsæt for rådgivning og vejledning til aftenskolerne

Etiske temaer

- Handicap ift. undervisning i det konkrete emne.
- Partnerskaber
- Tilskudsbrøker
- Indsamling af oplysninger om deltagere

Eksempler på anbefalinger

Udfordring 1 - Handicap i forhold til undervisning i det konkrete emne

- At skolerne på et årligt bestyrelsesmøde gennemgår sit samlede udbud og diskuterer overensstemmelsen med etikken, lovgivningen og de kommunale retningslinjer.
- At skolerne tager del i de lokale samråd og aktivt diskuterer tilskudsfordelingen.
- At indhold og metoder i den særligt tilrettelagte undervisning er beskrevet i kursusbeskrivelsen.

Eksempler på anbefalinger

Udfordring 2 - Partnerskaber

- At skolen sammen med samarbejdspartneren overvejer, om aktiviteten hører hjemme under anden lovgivning og dermed falder udenfor folkeoplysningslovens formål.
- At skolen sikrer sig, at der udformes en skriftlig partnerskabs- eller samarbejdsaftale, som underskrives af skolen, samarbejdspartneren og alle implicerede kommunale forvaltninger.

Eksempler på anbefalinger

Udfordring 3 - Tilskudsbrøker

- At skolen sikrer, at der højst er 7-8 deltagere på et hold, hvor alle har et handicap i relation til emnet.
- At skolen sikrer sig, at der udarbejdes klare retningslinjer for blandede hold (fx maksimalt 10 deltagere, hvoraf maksimalt 3 har et handicap i relation til undervisningen i det konkrete emne.)
- At skolen sikrer sig, at underviserne er bekendte med vilkårene for deltagelse på holdet.

Eksempler på anbefalinger

Udfordring 4 - Indsamling af oplysninger om deltagere

- At skolerne i samarbejde med kommunen udarbejder én handicaperklæring med tilhørende vejledning, som anvendes af alle skoler på alle hold.
- At skolen sikrer, at deltageren er nøje orienteret om formålet med en evt. handicaperklæring.

